

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové, v právní věci žalobce **4 VIP s.r.o.**, IČ 27968693, se sídlem Praha 4 - Kunratice, Velké Kunratice 1362/29, zastoupeného Mgr. Janem Boučkem, advokátem se sídlem Praha 1, Spálená 14, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem Praha 4, Budějovická 7, **o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň ze dne 20.8.2009, č.j. 6889-02/09-1601-21,**

t a k t o:

- I. Rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň ze dne 20.8.2009, č.j. 6889-02/09-1601-21, se z r u š u j e a věc se v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 14.826 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jana Boučka, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í

I.

Napadené rozhodnutí.

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň (dále také „žalovaný“) ze dne 20.8.2009, č.j. 6889-02/09-1601-21 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo ve výši sankce z částky 200.000 Kč na částku 100.000 Kč změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu Karlovy Vary (dále jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 27.5.2009, č.j. 4592-3/2009-086100-021 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“).

Ve výroku prvoinstančního rozhodnutí bylo uvedeno, že prvoinstanční orgán „rozhodl ve věci jiného správního deliktu, kterého se účastník řízení dopustil porušením právní povinnosti stanovené v § 133 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, způsobem uvedeným v § 135c odst. 2 téhož zákona, neboť dne 25.3.2009 prodával celkem 16.949 ks lihovin ve spotřebitelském balení, 13.300 g tabáku ve spotřebitelském balení a 302.352 ks cigaret v nebytovém prostoru s označením SP02 a stánku – plechovém kontejneru ve velkoobchodní SAPA na adrese ..., které nejsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb. Účastník řízení tak svým jednáním naplnil skutkovou podstatu jiného správního deliktu v rozsahu a způsobem shora uvedeným a ukládá se mu proto podle § 135 odst. 2 zákona o spotřebních daních sankce pokuty... Současně se účastník řízení ukládá povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení, kterou je účastník řízení povinen uhradit podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve výši 1.000 Kč“. Dále zde bylo uvedeno, že „současně se sankcí pokuty prvoinstanční orgán na základě § 135d odst. 1 zákona o spotřebních daních ukládá účastníkovi řízení propadnutí 16.949 ks lihovin ve spotřebitelském balení, 13.300 g tabáku ve spotřebitelském balení a 302.352 ks cigaret zajištěných Celním úřadem Praha D1 rozhodnutími o předběžném opatření č.j. 4389-3/2009-176800-032 a 5004-3/2009-176800-032. Vlastníkem propadlé věci se stává Česká republika“.

II. Žaloba

Žalobce žalobu odůvodnil třemi skupinami žalobních bodů.

V první skupině žalobních bodů se žalobce domáhal, aby soud přerušil řízení a předložil věc Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení ustanovení § 132 až § 134 ve spojení s § 135c a § 135d zákona o spotřebních daních. Žalobce namítal, že zmíněná ustanovení jsou v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, neboť se žádným způsobem nevztahují k meritu zákona o spotřebních daních. Meritem zákona, jak vyplývá i z jeho názvu, je definice spotřebních daní. Zákonodárci vtělili do normy, jejímž jediným důvodem je zabezpečení finančních toků zásobujících státní rozpočet v podobě nepřímých spotřebních daní, „přílepek“, který zjevně nesouvisí se stanovením výše daně nebo jejím výběrem. Zmíněná ustanovení se týkají dohledu nad dodržováním spíše typu živnostenských povinností, tedy zjevně povinností, které nemají se správou daní žádnou spojitost. Zákonodárný proces je postižen vadou, která zakládá rozpor s ústavním pořádkem. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 12.2.2002, sp.zn. Pl. ÚS 21/01, a ze dne 15.2.2007, sp.zn. Pl. ÚS 77/06. Žalobce dále namítal, že prodej alkoholu a tabákových výrobků jen na místech k tomu určených nemá opodstatnění v případě, že se jedná o volně obchodovatelné zboží, za něž byla odvedena daňová povinnost. Česká republika neklade překážky v prodeji alkoholu a tabákového zboží v podobě licencovaného prodeje tak, jak je tomu například v USA nebo Kanadě (speciální licence na různého typu umožňující prodejcům obchod např. jen s pivem nebo vínem nebo tvrdým alkoholem), a prodej takových výrobků je provozován na základě volné živnosti - maloobchod nebo velkoobchod ve smyslu zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Sám živnostenský zákon v ustanovení § 17 odst. 4 stanoví povinnost podnikatele vykonávat činnost v provozovně, která je způsobilá pro provozování takové činnosti. Dále žalobce namítal, že především ustanovení § 135d zákona o spotřebních daních postrádá atribut proporcionality sankce vzhledem k provinění spočívajícímu v prodeji

alkoholických a tabákových výrobků v prostorách nezkolaudovaných pro takový účel. Na jedné straně stojí povinnost žalobce prodávat výrobky v prostorách, které jsou k tomu stavebně technicky přizpůsobeny, tady aby byla zabezpečena především jakási „kulturnost“ prodeje. Na druhé straně však jde o zcela legálním způsobem nabyté zboží – alkohol a cigarety, u kterých byla splněna daňová povinnost. Navíc se jedná o zboží, které je zabaleno v neprodyšných obalech a nejedná se o žádný volně přístupný materiál, který by mohl ohrožovat věci či osoby. Nutno zdůraznit, že se jedná o běžné spotřební zboží, jehož dostupnost je omezena jen věkem, kdy jej nelze prodávat osobám mladším 18ti let. Žalobce dále konstatoval, že je nutno poukázat na skutečnost, že hodnota zboží, které bylo celními úředníky zajištěno a následně bylo rozhodnuto o jeho propadnutí, je ve výši okolo 3.000.000 Kč. Takováto sankce je zcela nepřiměřená míře provinění a společenské nebezpečnosti jednání spočívajícího v tvrzeném prodeji alkoholických a tabákových výrobků v prostoru, který nebyl stavebně technicky určen k takovému prodeji. Navíc je nutno podotknout, že sankce propadnutí zboží je další sankcí vedle pokuty za provinění, a to ve výši 100.000 Kč. Žalobce uvedl, že má za to, že sankce ukládaná za porušení povinnosti obchodovat s alkoholickými a tabákovými výrobky jen v prostorách k tomu zkolaudovaných je v extrémním rozporu se zásadou spravedlnosti. Žalobce uzavřel, že výše uvedeným způsobem bylo zasaženo jeho vlastnické právo ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod, neboť nepřiměřený postih v daném případě znamená podstatné zmenšení majetku žalobce.

Ve druhé skupině žalobních bodů žalobce namítal, že byla zásadním způsobem porušena jeho procesní práva v rámci správního řízení, a to především právo být právně zastoupen od počátku řízení. Žalobce konstatoval, že u něho dne 25.3.2009 proběhla kontrola ze strany Celního úřadu Praha D1, přičemž v rámci této kontroly prodeje alkoholických a tabákových výrobků se na výzvu žalobce dostavil právní zástupce. V rámci činnosti celních úředníků došlo ke kontaktu mezi nimi a právním zástupcem, přičemž ten založil plnou moc a na základě této plné moci jednal s celními úředníky. Tato plná moc je součástí protokolu sepsaného dne 25.3.2009 Celním úřadem Praha D1. V rámci tohoto protokolu je pasáž zjevně prokazující vznik právního zastoupení žalobce. I přes založení plné moci a faktického jednání s advokátem na místě kontroly celní úředníci počali plnou moc advokáta v řízení ignorovat. Advokát nebyl žádným způsobem vyrozuměn o tom, že by celní úředníci namítali nějakou vadu plné moci. Plná moc byla ignorována bez dalšího. Právní zástupce neobdržel protokol o místním šetření ze dne 25.3.2009 ani s ním jako se zástupcem ve smyslu správního řádu nejednal Celní úřad Karlovy Vary a nesměřoval doručování veškerých písemností do rukou právního zástupce tak, jak to ukládá správní řád. Uvedený postup celních úředníků ustal až ve chvíli, kdy právní zástupce založil do spisového materiálu novou plnou moc. Žalobce uzavřel, že tímto způsobem bylo zasaženo jeho základní právo na právní zastoupení. Postup správních orgánů nelze považovat za postup v souladu s procesními předpisy. Správní řízení je zatíženo neodstranitelnou vadou, a to především s ohledem na zásadnost obrany v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně, kdy v odvolacím řízení nejsou připuštěny tzv. novoty. Žalobce dále namítal, že před započítáním zajišťování zboží byl právní zástupce vyzván, aby podepsal poučení, které je přílohou č. 1 protokolu o místním šetření ze dne 25.3.2009. Zástupce tak učinil. Před započítáním úkonu nebyl nikdo jiný poučen. Pokud se jedná poučení žalobce, resp. jeho jednatele, pak ten poučen před započítáním úkonu nebyl a ani být nemohl, neboť jednatel žalobce je vietnamského původu, přičemž neovládá český jazyk a na místě se nenacházel ani žádný tlumočník, který by zajistil seznámení jednatele žalobce s jeho právy a

povinnostmi. Vyjde-li se z logiky celních úředníků, tedy že není nutno jednat s právním zástupcem, neboť ten neprokázal své právní zastupování, pak není ani možno považovat jeho podpis na poučení osoby, u níž je prováděna kontrola za řádné poučení. Navíc uvedená logika celních úředníků vede jednoznačně k závěru, že ačkoliv věděli, že budou provádět místní šetření u osob vietnamského původu, nezajistili pro takový úkon překladatele, tedy zamezili řádné možnosti uplatňování práv žalobce.

Ve třetí skupině žalobních bodů žalobce namítal, že plechový kontejner má dvě části, a to část veřejně přístupnou a veřejně nepřístupnou. První část kontejneru je zařízení jako volně přístupný prostor, ve které bylo zajištěno zboží označené v přílohách T14-T15 a L1-L8 protokolu o místním šetření ze dne 25.3.2009 Celním úřadem Praha D1. Žalobce tuto část prostoru používal jako místo prezentace části sortimentu, s nímž velkoobchodním způsobem obchoduje, tedy jako jakousi vzorkovou prodejnu. Druhá část kontejneru však není volně přístupným prostorem a v této části byly výrobky tam zajištěné jen skladovány, tedy nebyly nabízeny k prodeji. Sami celní úředníci v protokolu o místním šetření uvedli, že tento prostor je oddělen plechovou přepážkou. Přístup do tohoto prostoru není možný bez souhlasu personálu nacházejícího se v prodejně, neboť se jedná o dveře za prodejním pultem. I přes tuto skutečnost bylo v tomto prostoru zajištěno zboží označené v přílohách T1-T13. Žalobce konstatoval, že celní úředníci překročili svou pravomoc, neboť zajišťovali zboží uložené v prostoru, který není určen pro prodej, ale pro skladování. U těchto výrobků není prokázáno, že by s nimi klient jakýmkoliv způsobem nakládal ve smyslu prodeje, navíc pak ve vztahu k prodeji v prostorách pro takový prodej nezakladovaných. Ostatní zajištěné zboží se nacházelo v prostoru, který není volně přístupným prostorem, přičemž zboží je v tomto prostoru skladováno a z tohoto prostoru je pouze expedováno pro zákazníky. Z těchto důvodů má žalobce za to, že mu nebyla prokázána žádným způsobem činnost v rozporu se zákonem. Rozhodnutí správních orgánů je nepřezkoumatelné, neboť z něho nevyplývá, jakými úvahami se rozhodující orgán zabýval ve vztahu k jednotlivým důkazům.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

K první skupině žalobních bodů uvedl, že je přesvědčen o tom, že postupem správních orgánů ústavní práva žalobce porušena nebyla, neboť celní orgány postupovaly striktně podle zákona, kterým jsou vázány. Posuzování ústavnosti zákonů celním orgánům nepřisluší.

Ke druhé skupině žalobních bodů žalovaný konstatoval, že plná moc pro právního zástupce ze dne 25.3.2009 byla předložena Celnímu úřadu Praha D1 v souvislosti s řízením ve věci zajištění předmětných tabákových výrobků a lihovin, při němž byl aplikován postup pro zajištění věcí při správě daní, tzn. postup podle procesního zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tato rozhodnutí o zajištění předmětných tabákových výrobků a lihovin však žádným způsobem nepředurčovala konečné rozhodnutí ve věci samé, tj. rozhodnutí o správním deliktu, jež bylo výsledkem jiného řízení vedeného Celním úřadem Karlovy Vary podle procesního zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Z uvedeného důvodu bylo do doby zaslání plné moci pro advokáta Mgr. Jana Boučka Celním úřadem Karlovy Vary ve věci

správního deliktu jednáno přímo s žalobcem. Žalovaný dále uvedl, že z podpisů osob uvedených na protokolech o místním šetření ze dne 25.3.2009, resp. na přílohách č. 1 k těmto protokolům, je zřejmé, že příslušná poučení byla, před provedením bezprostředního úkonu zajištění předmětných tabákových výrobků a lihovin, udělena jak právnímu zástupci žalobce, tak osobě žalobce, resp. jeho jednatelem. K otázce, zda byl před započítáním úkonu řádně poučen jednatel žalobce, který je vietnamského původu a údajně neovládá český jazyk, nutno podotknout, že v rámci provádění bezprostředního zásahu zajištění předmětných tabákových výrobků a lihovin nebyla přítomnost jednatele žalobce bezpodmínečně nutná. Z ustanovení § 134 odst. 2 zákona o spotřebních daních totiž vyplývá, že k realizaci institutu zajištění tabákových výrobků a lihovin musel Celní úřad Praha D1 přistoupit ihned po té, co zjistil, že v předmětných nemovitostech dochází k prodeji lihovin a tabákových výrobků. Z povahy věci je tudíž zřejmé, že veškeré úkony související se zajištěním předmětných tabákových výrobků a lihovin mohly být prováděny za přítomnosti pouze držitele těchto výrobků, kterými byli v té době v předmětných nemovitostech přítomní prodejci. Vzhledem k tomu, že podle ustanovení § 31 odst. 8 živnostenského zákona je každý podnikatel povinen zajistit, aby v provozovně určené pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům byla v prodejní nebo provozní době určené pro styk se spotřebiteli přítomna osoba splňující podmínku znalosti českého jazyka nebo slovenského jazyka, když navíc Celní úřad Praha D1 byl povinen přistoupit k provedení úkonu zajištění ihned po té, co byl zjištěn prodej tabákových výrobků a lihovin v rozporu se zákonem o spotřebních daních, nebylo povinností celních úředníků vyčkávat příchodu tlumočnicka do jazyka vietnamského nebo dokonce zajišťovat jeho přítomnost, jak se žalobce domnívá.

Ke třetí skupině žalobních bodů žalovaný uvedl, že žalobce v žalobě sám uvádí: „...*příčemž zboží je v tomto prostoru skladováno a z tohoto prostoru je pouze expedováno pro zákazníky.*“ Žalobce tím sám nepřímou potvrzuje, že zde skladované zboží bylo předmětem prodeje (ve smyslu „prodeje“ jakožto komplexní činnosti prodejce v předmětných nemovitostech). Realizace prodeje lihovin a tabákových výrobků v prostorech, které nejsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb, je zakázána, a proto porušení tohoto zákazu bylo v daném případě kvalifikováno podle § 135c odst. 2 zákona o spotřebních daních jako správní delikt.

IV.

Doplňující vyjádření žalobce. (14.11.2011, 16.8.2013)

V reakci na předchozí zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.9.2011, č.j. 7 Afs 30/2011-105, ve znění opravného usnesení ze dne 24.10.2011, č.j. 7 Afs 30/2011-117, žalobce uvedl, že ve věci nepřiměřenosti sankce odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 25.10.2011, sp.zn. Pl.ÚS 14/09. Tento nálezy je důkazem toho, jak nahlíží Ústavní soud na „přešvih“ správních deliktů a „zaplevelení“ právního řádu velice vágními právními normami, aniž by byly zohledněny specifické podmínky toho kterého jednání, které je zákonem označeno za jednání deliktní. Pokud žalobce prodával zdaněné lihoviny a tabákové výrobky v prostorách, které nebyly zkolaudovány pro takový prodej, pak se u něj jednalo o prodej velkoobchodního typu, kdy zákazník dochází na místo a kupuje lihovinu nebo tabákový výrobek a z místa, aniž by tam cokoli konzumoval, odchází. Navíc prodeje byly realizovány mezi obchodníky a nikoliv v rámci vztahu obchodník a spotřebitel. Z tohoto

důvodu ani nemohlo dojít k vážnému narušení zájmu chráněnému zákonem (pokud lze ze zákona dovodit, pak ten se má vztahovat především na místa pokoutního prodeje, ze kterých je distribuován závadný a nealkoholovaný alkohol, či na místa nevhodná pro prodej a konzumaci alkoholu). Žalobce dále uvedl, že trvá na tom, že uložená sankce je v hrubém nepoměru k povaze správního deliktu, za který byla uložena, představuje zcela neproporcionální zásah do majetkové sféry žalobce (delikventa) a tedy porušením práva na ochranu vlastnictví a na pokojné užívání majetku, které je zaručeno čl. 11 Listiny základních práv a svobod, a také čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Umožňuje-li takový postup žalovanému vágní ustanovení zákona, nerozlišující mezi typovou závažností různých deliktů, pak je taková právní norma neproporcionální a tudíž v rozporu s ústavním pořádkem. V takovém případě je namístě buď ústavně konformní výklad takového ustanovení, a pokud by takový výklad možný nebyl, pak je na místě podání návrhu Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

V reakci na nález Ústavního soudu ze dne 30.7.2013, sp.zn. Pl. ÚS 37/11, žalobce uvedl, že i přes zamítavé rozhodnutí Ústavního soudu lze dovodit oprávněnost žaloby. Ústavní soud sice dovodil, že ustanovení § 139d odst. 1 zákona o spotřebních daních není v rozporu s ústavním pořádkem, ale zároveň vyslovil závěr, že ustanovení žádné správní normy není možno vykládat izolovaně od jeho smyslu a od vztahu ke specifické věci, resp. je možno vykládat právní normu ve smyslu správního uvážení, zda ji aplikovat či nikoli, a to s ohledem na princip proporcionality. Z nálezu Ústavního soudu lze implicitně dovodit, že se ztotožňuje s názorem Krajského soudu v Plzni o neproporcionalitě sankce propadnutí věci (vedle sankce peněžité) uložené za porušení povinnosti žalobce k prodeji alkoholu a tabákových výrobků v prostoru k tomu stavebnětechnicky určeném v projednávané věci. S ohledem na závěry Ústavního soudu a s ohledem na výkladové pravidlo a maiori ad minus je nutno dovodit, že v daném případě došlo k porušení povinnosti správního orgánu řádně na základě principu proporcionality hodnotit skutkové okolnosti daného případu a dospět k závěru, že finanční sankce za porušení povinnosti je v daném případě dostačující.

V.

Posouzení věci soudem.

Vzhledem k tomu, že soud shledal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí, rozhodl v souladu s ustanoveními § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), o věci samé bez jednání.

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

Soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným z pohledu první skupiny žalobních bodů.

Jednou ze základních povinností správních orgánů je povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí. Tato povinnost je stanovena v ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podle kterého se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí,

podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Absence těchto náležitostí způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, když zde chybějí závěry o skutečnost podstatných pro posouzení důvodnosti námitek žalobce, které by byly způsobilé stát se předmětem soudního přezkumu. Soud nemůže teprve v soudním řízení chybějící náležitosti napadeného rozhodnutí doplňovat a v neprospěch žalobce dohledávat důvody skýtající oporu výroku napadeného rozhodnutí.

Pro posouzení věci jsou rozhodné závěry, ke kterým dospěl Ústavní soud v nálezu ze dne dne 30.7.2013, sp.zn. Pl. ÚS 37/11 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Ústavní soud v nálezu v bodech 66 až 69 uvedl, že „*jestliže by uložení sankce „propadnutí tabákových výrobků anebo lihovin“ mělo likvidační nebo „rdousící“ charakter ve vztahu ke konkrétnímu pachateli, je příslušnému správnímu orgánu při rozhodování o uložení této sankce v každém jednotlivém případě zachována možnost zohlednit kromě závažnosti deliktu a okolností jeho spáchání i majetkové poměry odpovědného subjektu a případně tuto sankci neuložit. Povinnost zvažovat při aplikaci dopady sankce ve vztahu k majetkové podstatě odpovědného subjektu vyplývá přímo z ústavního pořádku, protože jakékoliv uložení majetkové sankce je vždy zásahem do jeho vlastnického práva podle článku 11 Listiny, a musí proto v každém individuálním případě obstát z hlediska výše uvedených ústavních kritérií pro přezkum sankcí. Musí být brán zřetel i na to, zda uložení konkrétní sankce fakticky nezasahuje do samotné podstaty a smyslu práva podnikat podle článku 26 odst. 1 Listiny, resp. zda ve vztahu k tomuto právu nemá likvidační účinek, jenž není účelem této sankce. Skutečnost, že § 135d odst. 1 zákona o spotřebních daních nezmiňuje případné dopady sankce ve vztahu k majetkové podstatě odpovědného subjektu, nelze interpretovat tím způsobem, že k nim správní orgán nemusí, nebo dokonce nesmí přihlížet. Na tomto závěru nic nemění ani to, že toto ustanovení nevymezuje explicitně meze správního uvážení pro ukládání sankce propadnutí věci a povinnost přihlídnout k majetkovým poměrům odpovědného subjektu a neobsahuje ani výslovnou zmínku o možnosti upustit od uložení této sankce. Samotná absence možnosti správního uvážení a možnosti upuštění od uložení sankce propadnutí věci v zákoně o spotřebních daních je především negativním důsledkem přetrvávající roztržitosti a nekonceptnosti právní úpravy správního trestání. Tuto absenci nelze vykládat tak, že zákonodárce měl v úmyslu vyloučit povinnost správních orgánů dbát cestou správního uvážení ústavně zaručených základních práv občanů; takovýto výklad by nebylo možné považovat za ústavně konformní. Uložení sankce propadnutí věci by mohlo být protiústavní v konkrétním případě. Posoudit protiústavnost aplikace této sankce v konkrétním případě z výše naznačených hledisek je oprávněn samotný správní orgán, resp. obecný soud. Absence explicitní úpravy takové možnosti v zákoně není sama o sobě důvodem pro zásah Ústavního soudu ani pro to, aby Ústavní soud vyslovil protiústavnost této mezery v právu“.*

Z citované části odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu vyplývá, že i při ukládání trestu propadnutí věci je „*při rozhodování o uložení této sankce v každém jednotlivém případě zachována možnost zohlednit kromě závažnosti deliktu a okolností jeho spáchání i majetkové poměry odpovědného subjektu a případně tuto sankci neuložit. Povinnost zvažovat při aplikaci dopady sankce ve vztahu k majetkové podstatě odpovědného subjektu vyplývá přímo z*

ústavního pořádku, protože jakékoliv uložení majetkové sankce je vždy zásahem do jeho vlastnického práva podle článku 11 Listiny, a musí proto v každém individuálním případě obstat z hlediska výše uvedených ústavních kritérií pro přezkum sankcí“.

Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí možným dopadem sankce ve vztahu k majetkové podstatě žalobce vůbec nezabýval. Žádné úvahy v tomto směru učiněné neučinil obsahem odůvodnění napadeného rozhodnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný pouze konstatoval, že *„pokud jde o výrok napadeného rozhodnutí ukládající propadnutí zajištěných lihovin a tabákových výrobků, celnímu ředitelství nezbyvá než konstatovat, že povinnost takového postupu celního úřadu přímo vyplývá z ustanovení § 135d odst. 1 zákona o spotřebních daních“.*

Namítá-li žalobce v první skupině žalobních bodů, že došlo k propadnutí výrobků v hodnotě *„okolo 3.000.000 Kč“*, čímž bylo *„zasaženo vlastnické právo žalobce ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod, neboť nepřiměřený postih v daném případě znamená podstatné zmenšení majetku žalobce“*, nemůže soud přezkoumat správnost závěrů žalovaného o tom, že ani tyto okolnosti neznemožňují uložení trestu propadnutí předmětného zboží s ohledem na majetkovou podstatu žalobce, resp. zda by uložená sankce neměla *„likvidační nebo „rdousící“ charakter“* ve vztahu k žalobci. Je tomu tak proto, že napadené rozhodnutí žádné takové závěry, přes povinnost tyto skutečnosti při rozhodování o ukládání sankce hodnotit, neobsahuje. Jak již soud uvedl shora, soud nemůže teprve v soudním řízení tyto chybějící náležitosti napadeného rozhodnutí doplňovat a v neprospěch žalobce dohledávat důvody skýtající oporu výroku napadeného rozhodnutí.

Ve zbytku soud neshledal první skupinu žalobních bodů důvodnou, neboť Ústavní soud neshledal spornou právní úpravu neústavní.

Soud neshledal důvodnou druhou skupinu žalobních bodů.

Žalobce namítal porušení svých procesních práv. Soud považuje za nezbytné nejprve poukázat na to, že ne každé porušení procesního práva v průběhu správního řízení může mít či má vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí jsou tudíž pouze taková procesní pochybení správních orgánů, která mohla mít nebo měla za následek jeho nezákonnost. Tyto závěry nastínil precizně Ústavní soud v usnesení ze dne 27.8.2003, sp.zn. I.ÚS 148/02, ve kterém uvedl, že *„právo na soudní a jinou právní ochranu garantované čl. 36 odst. 1 Listiny nelze vykládat tak, že by pokrývalo veškeré případy porušení kogentních procesních ustanovení v objektivní poloze, jinými slovy samotné porušení procesních pravidel stanovených procesními právními předpisy ještě nemusí samo o sobě znamenat porušení práva na spravedlivý proces. V případě subjektivního práva na soudní a jinou právní ochranu je totiž třeba vždy zkoumat, jak porušení procesních předpisů zkrátilo jednotlivce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobilé přivodit pro jednotlivce příznivější rozhodnutí ve věci samé.“* Ústavní soud dále uvedl, že *„jakýkoliv proces neexistuje samoučelně, nýbrž jeho cílem je dosažení vzniku, změny či zániku hmotných práv a povinností fyzických či právnických osob. Tato skutečnost se musí nutně odrážet také v rovině základních práv a svobod, v daném případě ve sféře vymezení rozsahu práva na spravedlivý proces. Teprve takové porušení objektivních*

procesních pravidel by mohlo být zásahem do subjektivního práva na spravedlivý proces, které by skutečně jednotlivce omezilo v některém konkrétním subjektivním procesním právu, například v nemožnosti provést konkrétní stěžovatelem zamýšlený procesní úkon, čímž by byl v důsledku znevýhodněn oproti jinému účastníkovi řízení či zkrácen na svých hmotných právech.“

Soud je přesvědčen o tom, že žádné ze žalobcem namítaných porušení procesních práv nedosahovalo takové intenzity, která by byla způsobila ovlivnit či ovlivnila zákonnost napadeného rozhodnutí.

Jak vyplývá z protokolů o místním šetření ze dne 25.3.2009, proběhlo u žalobce téhož dne místní šetření vedené Celním úřadem Praha D1. V protokolech bylo krom jiného uvedeno, že *„se dále ke kontrole dostavil advokát, pan Mgr. Jan Bouček, který byl zplnomocněn kontrolovaným subjektem k zastupování. Výše uvedený advokát byl rovněž seznámen s předmětem kontroly a dále poučen s právy a povinnostmi dle přiloženého poučení. Po podepsání poučení se dále neúčastnil průběhu šetření se sdělením, že chce být informován o výsledku kontroly, a to zasláním výsledku šetření formou v elektronické podobě. Po dohodě se zastupujícím klientem odešel z místa prováděného místního šetření.“* K protokolům o místním šetření byla připojena plná moc ze dne 25.3.2009. Protokoly o místním šetření byly podepsány panem X. C. N., jednatelem žalobce. Ze žádného dokladu, který je součástí správních spisů, nevyplývá, že by byly protokoly o místním šetření zaslány zástupci žalobce.

Soud se ztotožňuje se žalobcem, že pokud Celní úřad Praha D1 nezpochybňoval platnost plné moci ze dne 25.3.2009, byl povinen zástupci žalobce zaslat protokoly o místním šetření, o jejichž zaslání zástupce žalobce výslovně požádal. Toto procesní pochybení však nemohlo mít ani nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nezkrátilo totiž žalobce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobily přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci samé.

Je nutné přihlídnout především k tomu, že žalobci byl znám obsah protokolů o místním šetření, resp. kontrolních zjištění. Jednatel žalobce byl přítomen celému průběhu místního šetření a protokoly o místním šetření podepsal. Současně není možné přehlédnout fakt, že ani zástupci žalobce nebylo nijak bráněno v účasti při místním šetření. To, že zástupce žalobce nevyčkal ukončení místního šetření a nevyužil možnosti seznámit se s protokolem o místním šetření již na místě samém, bylo čistě jeho vnitřním rozhodnutím, když místo šetření před jeho skončením o své vlastní vůli opustil. Oznámením ze dne 16.4.2009 byl žalobce uvědomen o zahájení řízení o správním deliktu, přičemž byl současně poučen o možnosti nahlédnout do spisů, vznést připomínky a navrhnout důkazy. Řízení bylo zahájeno nikoli Celním úřadem Praha D1, nýbrž Celním úřadem Karlovy Vary. Pro řízení o správním deliktu byla plná moc předložena teprve dne 28.4.2009, a proto prvoinstanční orgán nebyl od počátku správního řízení povinen jednat se zástupcem žalobce. Vzhledem k tomu, že prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno teprve dne 27.5.2009, měl žalobce, resp. jeho právní zástupce, dostatek času nahlédnout do správních spisů, seznámit se s obsahem protokolů o místním šetření, vznést případně námitky či předložit důkazy. Jak vyplývá z obsahu spisového materiálu, žalobce, resp. jeho právní zástupce, tohoto práva nevyužil. Žalobce se tudíž

nemůže oprávněně dovolávat toho, že by byl postupem správních orgánů zkrácen na svých procesních právech natolik, že by nebyl schopen brojit námitkami proti konkrétním zjištěním učiněným při místním šetření konaném dne 25.3.2009.

Pokud jde o tvrzení žalobce, že jeho jednatel je osobou neznalou českého jazyka, nepovažuje soud toto tvrzení za věrohodné. Žalobce ani jeho zástupce tuto skutečnost neuvedli do žádného z protokolů o místním šetření, neuvedli ji v průběhu správního řízení o správním deliktu ani v odvolání proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí. Soud je přesvědčen o tom, že pokud by žalobce byl skutečně osobou neznalou českého jazyka, zcela jistě by zástupce žalobce, v konkrétním případě navíc advokát, vyčkal v přítomnosti žalobce do skončení místního šetření či alespoň na neznalost českého jazyka upozornil Celní úřad Praha D1. Zástupce žalobce tak však neučinil, ponechal žalobce, aby byl sám přítomen dalšímu průběhu místního šetření. O nevěrohodnosti tvrzení žalobce svědčí také další skutečnost, a to, že z obou plných mocí předložených v průběhu správních řízení správním orgánům vyplývá, že tyto jsou vyhotoveny toliko v českém jazyce. Pokud by byl žalobce skutečně osobou neznalou práva, jen stěží si lze představit, že by svolil k podpisu listin, o jejichž obsahu nemohl mít žádnou konkrétní představu. Přes všechny tyto skutečnosti soud doplňuje, že i v případě, že by bylo tvrzení o neznalosti českého jazyka žalobcem pravdivé, nebylo by možné z případného procesního pochybení správních orgánů cokoli dovozovat ve vztahu k zákonnosti napadeného rozhodnutí. Jak sám žalobce v žalobě uvedl, jeho zástupce byl Celním úřadem Praha D1 vyzván k podpisu poučení, což také učinil. Poučení dané zástupci žalobce je nutné považovat za poučení dané žalobci. Pokud tedy zástupce žalobce toto poučení netlumočil svému klientovi, jedná se o pochybení zástupce, které nelze klást k tíži správních orgánů. Tyto totiž svoji povinnost poučit žalobce o jeho právech a povinnostech v souvislosti s prováděním místního šetření dostaly.

Žalobce nebyl procesním postupem správních orgánů zkrácen na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobilé přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci samé, neboť měl v řízení o správním deliktu dostatečnou možnost hájit svá práva. Skutečnost, že této možnosti o své vůli nevyužil, nelze klást k tíži správních orgánů.

Soud neshledal důvodnou ani třetí skupinu žalobních bodů.

Podle § 135c odst. 2 zákona o spotřebních daních právnické nebo podnikající fyzické osobě, která poruší zákaz prodeje lihovin a tabákových výrobků podle § 133, se uloží pokuta do 1.000.000 Kč. Podle § 133 odst. 1 téhož zákona, pokud tento zákon nestanoví jinak, je na stáncích, tržistiších (tržnicích) nebo místech, které nesplňují technické požadavky na územně technické, účelové a stavebně technické řešení staveb a které nejsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb, zakázáno prodávat lihoviny a tabákové výrobky.

Spornou otázkou bylo, zda je za místo prodeje možné považovat celý plechový kontejner, pokud je slovy žalobce v jedné jeho části „*prezentována část sortimentu, s nímž se velkoobchodním způsobem obchoduje, tedy prostor jakési vzorkové prodejny*“ a ve druhé části oddělené plechovou příčkou, opatřenou dveřmi, které byly po celou dobu prováděné kontroly otevřeny a prostor byl zcela volně přístupný, jak vyplývá z protokolu o místním šetření č.j.

4389-02/2009-176800-032, „za prodejním pultem, ve které je zboží skladováno a z tohoto prostoru expedováno pro zákazníky.“

Soud se předně neztotožňuje se žalobcem v jeho názoru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, „neboť z něho nevyplývá, jakými úvahami se rozhodující orgán zabýval ve vztahu k jednotlivým důkazům“. Jak vyplývá z níže citovaných částí odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný uvedl nejen zjištěný skutkový stav věci, nýbrž tento zjištěný skutkový stav věci hodnotil ve vztahu k řešení nastíněné sporné otázky. Žalovaný na straně třetí napadeného rozhodnutí podrobně uvedl, jaký skutkový stav byl při místním šetření zjištěn. Žalovaný především uvedl, že „z podkladů předložených prvoinstančním orgánem vyplývá, že dne 25.3.2009 v rámci místního šetření provedli pracovníci Celního úřadu Praha Dl podle § 134 zákona o spotřebních daních kontrolu dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků v areálu tržnice SAPA, nacházející se na adrese ..., konkrétně se jednalo o kontrolu v nebytovém prostoru zapsaném na LV č. 639 pro k.ú. Písnice, obec Praha, který byl označen SP02 a který je odvolatelem užíván na základě nájemní smlouvy č. 680840, sepsané dne 24.9.2008 s obchodní firmou SAPARIA a.s., Libušská 319, Praha 4 (dále jen „předmětná nemovitost I.“), a dále byla provedena kontrola v plechovém kontejneru (dále jen „předmětná nemovitost II.“). Celním úřadem Praha Dl bylo při kontrole zjištěno, že v předmětné nemovitosti I. se volně pohybují zákazníci, kteří si vybrané zboží vkládají do nákupního vozíku. Způsob tohoto prodeje je kontrolován pomocí kamerového systému z přilehlého objektu, tj. z předmětné nemovitosti II., kam zákazníci poté přicházejí vybrané zboží uhradit. Vzhledem k širokému sortimentu tabákových výrobků byla v předmětné nemovitosti II. část tabákových výrobků, určených k prodeji, z kapacitních důvodů umístěna za plechovou příčkou opatřenou dveřmi, které byly po celou dobu prováděné kontroly otevřeny a prostor zcela volně přístupný.“ Na základě zjištěného skutkového stavu dospěl žalovaný k těmto závěrům: „K námitce odvolatele, že věci uvedené v příloze rozhodnutí č.j. 5004-3/200-176800-032 byly skladovány v neveřejně přístupném prostoru - skladu, kam není možný volný přístup a nejedná se o prostor určený k prodeji zboží, celní ředitelství konstatuje, že při výkladu pojmu „prodej“ je nutné vycházet ze smyslu a účelu činnosti prodejce (odvolatele) na tržišti, jímž je nepochybně prodej veškerého sortimentu, včetně zboží vystaveného, resp. nabízeného k prodeji formou vystavování skladovaného zboží, v předmětných nemovitostech I. a II. Pojem „prodej“, v souvislosti s kontrolou dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků dle § 133 zákona o spotřebních daních, je nutné chápat jako komplexní činnost prodejce prováděnou takovým způsobem, aby vytvořil příležitost uzavírat kupní smlouvy se zákazníky. Taková činnost prodejce v sobě nepochybně zahrnuje též nabízení formou vystavování skladovaného zboží za účelem budoucího prodeje, stejně tak jako nabízení zboží fyzicky umístěného přímo v prodejně (např. na pultě) či jiné provozovně (např. v regálech). V této souvislosti nutno dodat, že předmětná nemovitost I. v žádném případě svým charakterem neodpovídá prostoru, jež byl odvolatelem označen jako neveřejně přístupný prostor - sklad, kam není možný volný přístup a nejedná se o prostor určený k prodeji zboží. Kontrolou bylo totiž zjištěno, že se jedná o prodejnu, do níž mají zákazníci volný přístup. Zákazníci jimi vybrané zboží vkládají do nákupního košíku, přičemž platba za nakoupené zboží probíhá v předmětné nemovitosti II., odkud je také kamerovým systémem monitorován způsob tohoto prodeje. Sortiment umístěný v regálech předmětné nemovitosti I. je označen cenovkami. Námitku odvolatele o rozdělení plechového kontejneru na dvě části plechovou přepážkou - na část volně přístupnou a nepřístupnou - považuje celní ředitelství za nedůvodnou, neboť

relevantní skutečností jak pro rozhodnutí o zajištění věci v předmětných nemovitostech I. a II., tak i pro rozhodnutí v dané věci, bylo zjištění prodeje lihovin a tabákových výrobků, bez ohledu na způsob, jakým k němu dochází. Veškeré množství zjištěných lihovin a tabákových výrobků bylo evidentně určeno k prodeji, a to v provozovnách, které nejsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb. Každá z předmětných nemovitostí I. a II. tvoří samostatný celek - stavbu, přičemž v každém jednotlivém případě bylo předmětem zkoumání, zda tyto nemovitosti jsou zkolaudovány k prodeji zboží nebo hostinských služeb. Zcela nepodstatným pak bylo zkoumání vnitřního uspořádání těchto provozoven (např. rozdělení prostoru formou příček).“

Pokud jde o vlastní řešení sporné otázky, ztotožňuje se soud zcela s výkladem pojmu prodeje zboží učiněného žalovaným, totiž, že „pojem „prodej“, v souvislosti s kontrolou dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků dle § 133 zákona o spotřebních daních, je nutné chápat jako komplexní činnost prodejce prováděnou takovým způsobem, aby vytvořil příležitost uzavírat kupní smlouvy se zákazníky“.

Za prodej zboží je nutné považovat všechny bezprostřední činnosti, bez kterých by nebylo možné prodej uskutečnit. V případě žalobce je pod tyto činnosti nutné zahrnout vystavení zboží na místě, kde si jej může potenciální kupující prohlédnout a zjistit jeho cenu. Pokud by potenciální kupující neznal sortiment zboží nabízeného k prodeji, lze si jen ztěžít představit, že by mohlo dojít k prodeji zboží. Za tyto činnosti je nutné považovat i transport vybraného zboží v požadovaném množství kupujícímu z prostoru jeho uložení, aby jej tento získal do své dispozice. Pokud by vybrané zboží nebylo předáno kupujícímu, k prodeji by také zcela jistě nedošlo. Vzhledem k tomu, že žalobce v obou částech plechového kontejneru prováděl činnosti, které bezprostředně souvisely s uskutečněním prodeje zboží, je nutné za místo, kde probíhal prodej, považovat celý plechový kontejner.

Žalobci bylo prokázáno, že prodával lihoviny a tabákové výrobky na místě, na které se vztahuje zákaz prodeje uvedený v § 133 odst. 1 zákona o spotřebních daních, tj. v prostoru který nebyl zkolaudován k prodeji zboží nebo poskytování hostinských služeb, a proto se dopustil správního deliktu podle § 135c odst. 2 téhož zákona. Dlužno dodat, že žalobce nezpochybňoval prodej zboží v prostoru označeném SP02.

VI.

Rozhodnutí soudu.

Vzhledem k tomu, že soud shledal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí, soud v souladu s ustanoveními § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení.

VII.

Náklady řízení.

Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady řízení spočívají v zaplaceném

soudním poplatku ve výši 2.000 Kč a v odměně advokáta za 1 úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a 3 úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a dvou doplňujících vyjádření. V době podání žaloby a prvního doplňujícího vyjádření činila podle § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 2.100 Kč. Za první tři úkony právní služby tak žalobci přísluší náhrada ve výši 6.300 Kč. V době druhého doplňujícího vyjádření činila podle § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bod 5. advokátního tarifu sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3.100 Kč. Za tento úkon právní služby tak žalobci přísluší náhrada ve výši 3.100 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Za čtyři úkony právní služby tak soud žalobci přiznal náhradu ve výši 1.200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupcem žalobce je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2.226 Kč, náklady řízení tedy včetně DPH činí částku ve výši 14.826 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 30. září 2013

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lenka Kovandová